

Tammikummun terveyskeskussairaalan toiminnan siirtäminen Espoon uuteen sairaalaan

521/05.00/2015

KV 13.06.2016 § 32

Lisätiedot:

sosiaali- ja terveysjohtaja Ulla Tikkanen, puh. 09 5056 246
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Espoon uusi sairaala valmistuu vuoden 2016 aikana Jorvin alueelle. Viranhaltijatasolla on käyty alustavia keskusteluja Espoon kaupungin kanssa Tammikummun sairaalan toiminnan siirtämisestä valmistuvaan uuteen sairaalaan. Keskustelujen pohjalta asia on edennyt siihen pisteeseen, että sen esitleminen lautakunnalle valmistelun jatkamista koskevaa päätöksentekoa varten on tarkoituksenmukaista.

Tammikummun sairaalan toiminnan lakkauttaminen on ollut tarkastelussa Villa Bredan laajennushankkeen käsittelyn yhteydessä. Lautakunta on 18.11.2014 § 86 ikääntyneiden palvelujen järjestämisen eri vaihtoehtojen tarkastelun yhteydessä hyväksynyt vaihtoehdon, jossa Villa Bredan laajennus toteutetaan ja Tammikummun alueen yksiköiden asumispalvelutoiminta siirretään uuteen Villa Bredaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on 15.12.2015 (§ 92) kuultuaan kokouksessa asiantuntijana Espoon sairaalan johtavaa lääkäriä, Jorma Teittistä, päättänyt että Tammikummun toiminnan siirtämistä Espoon uuteen sairaalaan koskevaa valmistelua jatketaan.

Kirkkonummen kunnan perusturvalautakunta on 17.3.2016 hyväksynyt Kirkkonummen kunnan vuodeosastotoiminnan siirron Espoon kaupungin järjestettäväksi. Kauniaisten toiminnan siirtymistä koskeva materiaali on valmisteltu pääosin Espoon ja Kirkkonummen jo aiemmin valmisteleman materiaalin pohjalta.

Toiminnalliset ja väestöön liittyvät tekijät

Espoon uuden sairaalan keskeisenä toiminta-ajatuksena on, että sairaala on kotona annettujen palvelujen tukipalvelu, ja sen palvelut integroituvat Jorvissa sijaitsevien erikoissairaanhoidon ym. palveluihin, jolloin hoitoketjujen yhtenäisyys voidaan pyrkiä optimoimaan. Suuri sairaala tarjoaa luonnollisesti myös Kauniaisten nykyisiä terveyskeskussairaalapalveluja laajempaa osaamista eri aloilta, millä odotetaan olevan vähentävää vaikutusta muun muassa kalliiden erikoissairaanhoidon palvelujen käyttöön.

Terveyskeskussairaalapalvelujen merkittävin käyttäjäryhmä ovat ikääntyneet henkilöt. Väestön kasvu ikääntyneiden osalta tuo joka tapauksessa suuren kustannuspaineen sairaalatoimintaan sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa ja myös ympärivuorokautisesti tuetussa palveluasumisessa. Tätä kustannusten nousupainetta on mahdollista pienentää mm. perusterveydenhuollon sairaalatoimintaa tehostamalla. Tehostaminen sisältää sekä selkeää integraatiota erikoissairaanhoidon sairaalaho-

toon, että geriatrisen ja monialaisen kuntoutuksen kehittämistä sekä sairaalassa sisällä että kotiin vietyinä kotiutusvaiheessa. Mm. Espoon lonkka-liukumäki, joka edellyttää tiivistä yhteistyötä erikoissairaanhoidon kanssa, on esimerkki yksittäisestä toteutuneesta tehostamistoimesta.

Kauniaisten väestö on muuhun Uuteenmaahan nähden ikääntynyttä. Vuoden 2014 väestötietojen mukaan 9,3 % väestöstä oli 75 vuotta täyttäneitä. Espoossa vastaava luku on 5 %. Kauniaisten väestön ikävakioitu sairaustuusindeksi (2012) taas on koko maahan verrattuna alhainen, 59,4. Espoossa vastaava indeksi on 72,4.

Vanhuspalvelujen rakenteesta johtuen muualla kuin kotona asuvien osuus yli 75-vuotiaista on vuoden 2014 tiedoilla 8,4 %. Espoossa vastaava luku on 8,1 %. Ympärivuorokautisen hoivan kattavuudessa on suuri kustannusten hillitsemispotentiaali. Eksoten alueella on Espoon sairaalaan suunnitellun tyyppisellä kuntoutuksen ja sairaalatoiminnan tehostamisella yhdistettynä avopuolen toimintojen kehittämiseen ja vahvistamiseen saatu ympärivuorokautisen hoivan kattavuus pienenemään selkeästi. Espoo tavoittelee sairaalatoiminnan ja kotikuntoutuksen laskun myötä ympärivuorokautisen hoivan peittävyuden laskua 6,5 %.

Espoon sairaalan tarkempi palvelukuvaus tullaan laatimaan toiminnassa mukana olevien kaupunkien yhteistyönä myöhemmin olettaen, että sopimus hyväksytään. Palvelukuvaus tuodaan lautakunnan käsittelyyn syksyllä 2016.

Henkilöstön asema

Terveyskeskussairaalan toiminnan siirtymisen yhteydessä on valmisteltu myös Tammikummun henkilöstön (osastonhoitaja, 12 sairaanhoitajaa, 8 lähihoitajaa, 4 laitoshuoltajaa sekä toimistonhoitaja) siirtymistä Espoon kaupungin palvelukseen liikkeen luovutusta koskevin periaattein. Koko henkilöstölle on tarjottu mahdollisuutta siirtyä, ja tällä hetkellä halukkuudestaan on ilmoittanut 18 henkilöä. Liikkeen luovutuksen kautta turvataan siirtyvän henkilöstön asema. Henkilöstö siirtyy ns. vanhoina työntekijöinä Espoon kaupungin palvelukseen. Espoon kaupungin toiminnassa noudatetaan luonnollisesti samaa työehtosopimusta ym. kuin Kauniaisten kaupunginkin henkilöstön osalta.

Kustannusvertailu

Uuden sairaalan hoitopäivän hinnoittelu tulee perustumaan Espoon palvelutuotannon omakustannusarvoon ilman katetta. Kauniainen ostaa kahta tuotetta (päivystysosastohoitopäivä sekä sairaalaosastohoitopäivä) toteutuneen käytön mukaan. Vuoden 2017 osalta tuotteiden nettohinnat ovat:

- Päivystyshoitopäivä 514,00€/hoitopäivä
- Vuodeosastohoitopäivä 382,00€/hoitopäivä
- Tammikummun nettopäivähinta v. 2015 241,98€/hoitopäivä
vertailun vuoksi

Tammikummun sairaalan olemassa oleva toiminta ei ole täysin vertailukelpoista Espoon uuden sairaalan toimintaan nähden. Tammikummussa on

järjestetty tavallisen terveystieteiden sairaalatoiminnan ohella myös pitkäaikaishoitoa, mikä laskee nettopäivähintaa erityisesti korkeampien asiakasmaksutuottojen takia. Muut erot hoitopäivähinnan kustannuksissa johtuvat Espoon sairaalan suuremmasta resursoinnista esimerkiksi lääkäripalvelujen ja sosiaalityön osalta. Espoon sairaalan tavoitteellinen hoitajakson keskipituus on 13 päivää. Tammikummussa lyhytaikaishoidon hoitajakson pituus oli vuonna 2015 13,1 päivää ja vuonna 2014 15,7 päivää.

Seuraavassa on esitetty suuntaa antava kustannusvertailu Tammikummun toiminnan (v. 2015) ja Espoon sairaalan toiminnan välillä:

Tammikummun lyhytaikaishoidon hoitopäivät 2015	3 556
Tammikummun pitkäaikaishoidon hoitopäivät 2015	5 871
Tammikummun tuotteistettu hoitopäivähinta	242 €

Tammikummun vertailukustannus 2015 (netto) 2 281 334 €

Suuntaa antava esimerkkilaskelma muutoksen jälkeen:

Lyhytaikaishoidon kustannus Espoon sairaalassa (3556 päivää) 1 358 392 €

Tehostetun palveluasumisen kustannukset (5871 päivää), jos hoitopäivähinta on 142,65 (Villa Anemone v. 2015) 837 498 €

Vertailukustannus yhteensä muutoksen jälkeen (netto) 2 195 890 €

Ero 85 444 €

Edellä esitetyssä laskelmassa on oletettu, että kauniaislaisten asiakkaiden lyhytaikaishoidon hoitopäivien tarve pysyy vuoden 2015 tasolla ja pitkäaikaishoidon tarve korvataan Tammikumpua merkittävästi edullisemmalla tehostetulla palveluasumisella. Todellisuudessa voidaan olettaa, että Espoon sairaalan tuottama toiminnan tehostuminen vähentää tarvittavien hoitopäivien määrää. Laskelma on herkkä hoitopäivien muutokselle ja vuosittaiset vaihtelut laskelmien välillä voivat olla suuria.

Lisäksi voidaan todeta, että esitetty päivystysosastohoitopäivän hinta 514 euroa on alhaisempi kuin HUS:in hinnaston mukainen päivystysosastohoitopäivä 850 euroa. Vuonna 2015 Kauniaisten laskutus HUS:in päivystysosastovuorokausien osalta oli vain yksi vuorokausi.

Erikoissairaanhoidon kustannusvertailu

Espoon sairaalan odotetaan vaikuttavan myös erikoissairaanhoidon kustannuksia vähentävästi. Tarkkaa arviota tästä ei voida tehdä, mutta seuraavassa on tarkasteltu Kauniaisten ja Espoon yli 65-vuotiaiden erikoissairaanhoidon kustannuksia vuonna 2015.

	Potilaiden lukumäärä	Laskutus per potilas
Kauniainen	1 075	3 713
Espoo	21 071	3 722

Vuonna 2015 Kauniaisten ja Espoon potilaskohtainen laskutus oli suurin piirtein samalla tasolla. Vuonna 2014 ero oli kuitenkin Espoon hyväksi noin 100 euroa per potilas.

Kotiuttamistiimin perustaminen

Espoon sairaalan lyhyet hoitajaksot tulevat vaatimaan kaupungilta lisäpanostusta kotiutuvien potilaiden hoitoon. Tätä varten on suunniteltu yhden uuden kotihoidon tiimin perustamista. Perustettavan tiimin valmistelua jatketaan ja henkilöstökustannusvaikutuksia selvitetään.

Yhteenvedona voidaan todeta, että Espoon sairaalan nettohoitopäivähinta on Tammikummun nykyistä kustannustasoa kalliimpi. Toiminnan siirtämisen tuottamien välittömien ja välillisten vaikutusten johdosta voidaan kuitenkin todeta, että ratkaisun ei pitkällä aikavälillä odoteta ainakaan merkittävästi lisäävän kustannuksia. Ympäri vuorokautisen hoidon vähenemisen johdosta kustannussäästökin ovat mahdollisia.

Puolarmetsän sairaalan vuodepaikkoja koskevan sopimuksen irtisanominen

Espoon ja Kauniaisten kaupungit ovat vuonna 1975 sopineet, että Kauniaisten kaupungilla on oikeus käyttää kahdeksaa Espoon Puolarmetsän sairaalan hoitopaikkaa. Nyt solmittavaksi esitettävä sopimus korvaa vanhan sopimuksen.

Kauniaislaiset potilaat hoidetaan ja he ohjautuvat sopimuksen piiriin kuuluviin palveluihin samoilla periaatteilla kuin espoolaiset potilaat. Potilaiden ohjautumisessa, hoidossa ja kotiutumisessa tai jatkohoitoon ohjaamisessa noudatetaan Espoon sairaalan menettelyjä ja toimintaohjeita. Erillisessä myöhemmin tehtävässä ja kesän jälkeen hyväksyttävässä palvelukuvausliitteessä määritellään käytännön yhteistyön ja potilasohjauksen menettelytavat. Palvelukuvausliite kuvaa operatiivista toimintaa ja on puhtaasti sopimuksen täytäntöönpanoa, jonka vuoksi sen hyväksyminen ehdotetaan delegoitavaksi sosiaali- ja terveyslautakunnalle.

Siirtyvän henkilöstön pitämättömien lomien ja säästövapaiden kustannukset, jotka kaupunki maksaa Espoon kaupungille ovat selvitettävänä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on 19.4.2016 § 19 esittänyt liitteenä olevan sopimuksen hyväksymistä ja todennut, että palvelukuvausta koskeva liite tuodaan lautakunnan käsittelyyn syksyllä 2016 ja, että Tammikummun sairaalatoiminnasta kauniaislaisilta veloittavat asiakasmaksut ovat palvelutuotannon siirrosta alkaen saman suuruiset kuin espoolaisilta veloittavat asiakasmaksut.

Hallintosäännön mukaan sosiaali- ja terveyslautakunnan toimivaltaan kuuluu päättää perittävistä asiakasmaksuista.

Esityslistan **liitteinä** on sopimusluonnos, henkilöstön asemaa koskeva liite ja hinta- ja laskutusliite.

KH on 27.4.2016 § 75 edellyttäen, että KV hyväksyy päätösehdotuksen

valtuuttanut sosiaali- ja terveysjohtajan allekirjoittamaan sopimuksen.

KH:

KV päättää hyväksyä liitteenä olevan Espoon ja Kauniaisten välisen yhteistyösopimuksen koskien Espoon sairaalan tuottamia palveluita siten, että se tulee voimaan 1.1.2017 alkaen tai viimeistään Espoon uuden sairaalan valmistuttua käyttöönotettavaksi ja päättää delegoida sosiaali- ja terveyslautakunnalle sopimukseen liittyvän palvelukuvauksen hyväksymisen.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.